

מסורת הש"ס

(א) שנת קי' וט"ז
(ב) וקמתן מה' (א) ז'ל
דבנה, (ד) רש"י מ"ו
(ס) רש"י מ"ו, (ז) ז'ל אחר
ד"ה אה"ט, (ח) ז'ל בדרכן.

הגרות הב"ח

(א) ג' והתחיל חנינא
לומר כל אוחי כ"ל ויבית
בן אחי רבי יהושע נחמך;
(ב) ר"י רבי רבי חנינא
אין רבי יהושע לישנא
אחוריא הלכה כרבן
נחמל:

לעוי רש"י

גרבי"א. ה"ז.

מי שהוציא אוהו פרק רביעי עירובין

מג.

עין משפט
נר מצוה

י' א ב מ"י פ"ז מ"ה
שנת הלכה ג טו"ד ש"ע
א"ח ס"י מ"ד:

רבינו חננאל

רבה אמר בספיקה מהלכת
כולי עלמא לא פליגי
דש"י. כי פליגי בעומדת.
ודייקא פתני כוונתה
דקתי והפליגה ספיקתה
א"כ. אמר בשלמא
במהלכת לא פליגי היינו
דקתני רצו להחמיר על
עצמן מכלל דש"י. אלא
א"א אמר פליגי האי
רצו איסורא הוא. ורב
אש"י נמי דייק מדקתני
לספיקה גבי דיר וסתר
דומיא דיריהו. מה דיר
וסתר דקביעי וקיימי אף
ספיקה נמי קביעי וקיימי.
ואע"ג דרב ושמאל
הילכתא כרב באיסורי
בבא קיימא לן בשמואל,
דהא מניא כוונתו. דהניא
חגיגה אומר כל אותו
היום ישבו ודנו בהלכה,
לאמש הכרע אחי אבא
בנייהו, ואמר גירואן דרבי
רבן גמליאל בספיקה,
ודרבי ר' עקיבא בריר
וסתר. בעי רב חנינא
יש תחומין למעלה מי
טפחים א"י לא. בצעוד
גבוה עשרה ורבה ארבע
לא תיבעי לן רב ארבע
ספיקתא דמי. כי תיבעי
לך עמוד גבוה עשרה
ואין רבה ד' טפחים.
א"י נמי דקאזיל בקפיצה.
ואתקן ספיקתו למיששה
דקתני והפליגה ספיקתו
ביים וקתני רצו להחמיר
על עצמם. בשלמא א"י
אמרת אין תחומין למעלה
מעשרה. היינו טעמא
[ד]רצו להחמיר. חיישינן
דילמא עפריה. דבמהלכת
כולי עלמי לא פליגי
דש"י ומשום חשש שמא
רצו להחמיר למעלה
אמרת אין תחומין למעלה
מי ואפי' עברה שרי.
אמאי קתני רצו. ואוקימנא
פתני בספיקה מהלכת
בריקן שפחות מי טפחים
מי. ת"ש פסע אחת
לא נכנסו לנבל עד
כ"ו. אי אמרת אין
תחומין למעלה מעשרה
[כי] לא היינו בתוך התחום
מאי הוין. ואוקמה רבה
בספיקה שהיתה מהלכת
בריקן מקום שאין שם
מי. טפחים ובאילו
בריקק הים נמשכת.
ת"ש מהגן שמעתתא
בצפרא
דשבתא כסודא בי רב
חסדא ובתני פניא
איתאמין כבי רבה
בפומבדיתא לאו אליהו
אמון. ובקפיצה הלך.
וש"מ אין תחומין למעלה
מעשרה. ודחין לא יוסף
שידה אמון. ת"ש היינו
נייר יום שכן דוד בא

להבריה מים עשויים. ולא חשיבי ממילות לעשות ספינה כולה חצונת
אמות: אמר לך במהלכת. דאיכא למימר האי טעמא דספינה נטולתו
ד"י ר"ע מרדכי דש"י: כי פליגי בשעמדה. ובשעת עמידתה קנו להו
א"י אמותיהו (ד) ובלתי נתרמי על שעת עמידה נחלקו) ואפ"ה שרי
ר"ג משום אורח ממילות: היינו דקתני
לנו להחמיר. דמשמע דש"י אפילו
לרבי עקיבא אלמא כי אסרי לאו
במהלכת אסרי לכ"ע ואינוהו הוא
דלחמור אנפשיהו דלמלא עמדה
פתאום ולאו אדעתן: אלמא אי אמרת.
בשעמדה דברי הכל אסור דמחילות
לא חשיבי ובמהלכת הוא דפליגי מאי
לנו הא לר' עקיבא ורבי יהושע בין
מהלכת בין עמדה איסורא הוא:
דיקא נמי. דעמדה נתמיה והא לנו
דפליגי. בקפינה נתמיה והא לנו
קתני ומנא לכו לרב ושמאל דפליגי
בקפינה: אין הסניא. בניחוחא
ופליגי בשעמדה והא דקתני ר'ו
אמהלכת: רבי חנינא. בן אחי רבי
יהושע: (י"ג) הלכה כר"ג בספיקה.
כעין ספינה שתייה מהלכת ללא
חיישין לשמא עמדה ומיהו אפילו
בשעמדה פליגי רבן גמליאל דומיא
דדיר וסתר ואין הלכה כמותו אלמ
במהלכת אלמ עמדה דהיינו דיר וסתר
הלכה כר' עקיבא: כל אוחי היום.
שהיו בספיקה: א"א ח"י אבא. רבי
יהושע: אמר. לערב: יש ספומין.
איסור תחומין למעלה מעשרה
דמפרש ואולי: בעמוד גבוה עשרה
ורבא ארבעה. ונכנס ראשו א' לתוך
התחום לא תיבעי לך דאיסור תחומין
והא כי ולא יעלה על ראשו שנתוך
התחום ולא לראשו אחר דהא חזי
להיון והיון מעליה הוא: ואין
רב ד'. ללא נחא שמשמיה:
בקפיצה. כשי מי היו היון א"י לא:
סמא ספינה למעלה מעשרה מהלכת
ואינו נהו דמי לקפיצה בארץ ואפ"ה
אסור: אמאי ר'ו. הא אין זו שום
איסור אפי' עמדה: ברקק. פחות
מעשרה. רקק נלע"ו גרבי"א: יוסף
שידה. ללא מיינר שבתא: בשכחות
וי"ט. דודאי לא אחי משיח האידינא:
ואסור

להבריה מים עשויים ורבה מאי טעמא לא
אמר כרבי יורא במהלכת כולי עלמא לא
פליגי כי פליגי בשעמדה אמר רב נחמן בר
יצחק מתני' נמי דיקא דבמהלכת לא פליגי
ממאי מדקתני מעשה שבאו מפלגדרסין
והפליגה ספיקתם ביים רבן גמליאל ורבי
אלעזר בן עזריה הלכו את כולה ורבי
יהושע ורבי עקיבא לא וזו מארבע אמות
שרצו להחמיר על עצמן אי אמרת בשלמא
במהלכת לא פליגי היינו דקתני רצו דילמא
עמדה אלא אי אמרת פליגי האי רצו להחמיר
איסורא הוא אמר רב אשי מתניתין נמי
דיקא דקתני ספינה דומיא דדיר וסתר מה
דיר וסתר דקביעי אף ספינה נמי דקביעי
אמר ליה רב אחא בריה דרבה לרב אשי
הלכתא כרבן גמליאל בספיקה הלכתא
מכלל דפליגי אין והתניא חנניא (ב) (בן אחי
רבי יהושע) אומר כל אותו היום ישבו ודנו
בדבר הלכה אמר הכריע אחי אבא הלכה
כרבן גמליאל בספיקה והלכה כרבי עקיבא
בריר וסתר: בעי רב חנניא איש תחומין
למעלה מעשרה או אין תחומין למעלה
מעשרה עמוד גבוה עשרה ורחב ארבעה
לא תיבעי לך דארעא סביבתא היא כי
תיבעי לך בעמוד גבוה עשרה ואינו רחב
ארבעה אי נמי דקאזיל בקפיצה לישנא
אחרינא בספיקה מאי אמר רב הושעיא ת"ש
מעשה שבאו מפלגדרסין והפליגה ספיקתם
ביים וכו' אי אמרת בשלמא יש תחומין משום
הכי רצו אלא אי אמרת אין תחומין אמאי
רצו כדאמר רבא במהלכת ברקק הכא נמי
במהלכת ברקק תא שמע אפעם אחת לא
נכנסו לנבל עד שחשיכה וכו' אי אמרת
בשלמא יש תחומין שפיר אלא אי אמרת אין
תחומין כי לא היינו בתוך התחום מאי הוי
אמר רבא במהלכת ברקק תא שמע הני שב
שמעתא דאיתאמין בצפרא בשבתא קמיה דרב
חסדא כסודא בהרי פניא בשבתא קמיה לאו
אליהו אמרינאו אלמא אין תחומין למעלה מעשרה לא דלמא יוסף שידה אמרינאו
תא שמע הריני נזיר ביום שכן דוד בא מותר לשחות יין בשבתות ובימים טובים

לכתחילה משמע דאסור לכתחילה ואפילו לתוך התחום מדאין מוצי' שם יציאתו מן לתחום ומשמע דספיקה פירי לית בו איסורא דאפי'
בשכר שרי כדאמרין (שם ד' ק"ה). שמור לי פירותי שנתחומן ואני אשמור פירותיך שנתחומי וטעם שאסור ליכנס בספיקה אומר רי"ב"א
משום דמי לשת נזהר וסבור גזירה שמא יעשה חבית של שייטין אי נמי שמא יעשה הספיקה והוי כמוליכה ארבע אמות בכרמלית
ור"ב"א מדקדק נמי מירושלמי שהבאתי שאסור ליכנס בספיקה שנת מללא קאמר ת"ק לא בשבת ולא בערב שנת הויה משמע דכ"ה
מתירין אפילו בשבת כי היכי דנקט ולא בערב שנת משום ג"ה ואור"י דלוחן בני אדם שמדליקין גרות בספיקה בערב שנת ואוכלין שם
וסומכין על כך להפליג בספיקה בשבת לא שפיר עבדי דסוף סוף הם מפליגין בשבת ומה שפירש רש"י שמי שנת בספיקה בשבת אין
לו אלא ארבע אמות אין גרלה דקיימא לן כרב דאמר אפילו דיר וסתר ללא שנת בארץ ממילות הלכה כר"ג מדפריך לקמן (ד' מה). בפשיעות
גבי נחמיה בן חנינא פשיטא דנלא מלו גברי עסקין דאי בדמלו מאי תיבעי והאמר רב הלכה כר"ג דירי וסתר ולקמן (ד' מה): נמי גבי
הנהו דברי רבא לתכרבתא דהשביעין כל העיר כארבע אמות היינו כרב אע"ג דרב חננאל פסיק בשמואל וביבא רביה שמעיה דאמר
אבא רבי יהושע והחולק אינו יכול להכריע וכן פסק רב אלפס דקיימא לן כרב באיסורי ועוד רבא רש"י להחמיר ליכנס בקרון בשבת
ונכרי מוליכו מן לתחום וחזו בו משום שמא יפגעו בו ליכתיס או שמא יסכח וירד ואין לו אלא ארבע אמות ואומר ר"י דאפילו ליכנס
בו בערב שנת אסור דדוקא בספיקה שרי ליכנס בערב שנת אלמ הכא כיון דאפשר לו לירד אסור מיהו בספיקה אין לו להחמיר אפילו נודמן
לו יבשה שיכול לירד לא פלוג רבנן בספיקה ועוד אש בהמה מנהיג בקרון פשיטא דאסור להשתמש בצעלי חיים שמתא ומורה:
ואסור